خبر

اعلام گزارش «راهبرد امنیت ملی» آمریکا

کره شمالی، روسیه، چین و ایران همچنان تهدید

● در گزارش «راهبر امنیت ملی» آمریکا که یک ارزیابی مهم برای نهادهای اطلاعاتی و امنیتی آن کشور به‌شمار می‌رود، به «تهدیدهای» برآمده از اقدامات روسیه، چین، کره شمالی و ایران اشاره شده است. در این گزارش که هر چهار سال یک بار منتشر می‌شود، به تلاش‌های روسیه برای تقویت و گسترش نفوذ خود و نوسازی ارتش چین، به‌عنوان تهدیدهایی اساسی و «متنوع» علیه آمریکا اشاره شده است. در این گزارش درعین‌حال درباره تهدیدهای بالقوه از جمله جنگ‌افزارها و ظرفیت‌های اتمی کره شمالی هشدار داده شده است. همچنین در «راهبرد امنیت ملی» آمریکا ادعا شده «باوجودآنکه ایران در سال ۲۰۱۵ (اشاره به سال شکل‌گیری توافق اتمی میان تهران، دولت باراک اوباما و پنج قدرت جهانی دیگر) به داشتن یک برنامه اتمی صلح‌آمیز متعهد شد اما دستیابی به موشک‌های پیشرفته‌تر و افزایش ظرفیت‌های نظامی، حمایت از گروه‌های شبه‌نظامی و دیگر دشمنان آمریکا، همچنان تهدیدی علیه منافع آمریکا به شمار می‌رود». «راهبرد امنیت ملی» می‌گوید بی‌ثباتی در عرصه جهانی و افزایش ظرفیت‌های سایبری دشمنان و رقبای ایالات متحده از دیگر تهدیدهای بالقوه علیه منافع آمریکا است. در این گزارش گفته شده که آمریکا «با مجموعه‌ای پیچیده و نامشخص از تهدیدها روبه‌رو است که بیش از هر زمان دیگری گوناگونی پیدا کرده و در هم تنیده شده‌اند». دن کوتس، اداره‌کننده اطلاعات ملی آمریکا، در نامه‌ای در آغاز این گزارش از نهادهای امنیتی کشورش خواسته است برای واکنش نشان‌دادن به «مجموعه پیچیده و آشفته» خود را به‌روز و آماده کنند. جامعه اطلاعاتی آمریکا شامل ۱۷ نهاد و اداره است و گزارش «راهبرد امنیت ملی» یک سند راهنما برای آنها به‌شمار می‌رود. کوتس می‌گوید: «ما با تغییراتی عمده در داخل و خارج از کشور روبه‌رو هستیم. باید در برابر چالش‌های سده بیست‌ویکم آماده باشیم. باید آماده باشیم تا تهدیدها و فرصت‌ها را از هم تمیز دهیم». او درعین‌حال تاکید کرده این نهادها باید اقدامات بیشتری در جهت شفاف‌سازی فعالیت‌های خود انجام دهند تا اعتماد عموم مردم را از دست ندهند. گزارش «راهبرد امنیت ملی» درباره تهدیدهایی که ایالات متحده با آنها روبه‌رو است، رتبه‌بندی خاصی انجام نداده است. بخش نخست آن «معارضان سنتی» نام دارد که در آن به مواردی مانند روسیه، چین، کره شمالی و ایران اشاره شده است. بخش‌های دیگر «تهدیدهای در حال رشد»، «تهدیدهای سایبری» و موارد دیگر نام دارند. کشورهایی که در راهبرد جدید از آنها نام برده شده، هنوز واکنشی به آن نشان نداده‌اند. البته در برخی موارد مشابه قبلی، واکنش‌هایی از سوی شماری از آنها ابراز شده بود. برای نمونه سال گذشته روسیه راهبرد هسته‌ای جدید آمریکا را به‌شدت سرزنش کرد و آن را گزارشی «ناامیدکننده»، «مقابله‌جویانه» و «ضد روسی» توصیف کرد.

احتمال پایان بن‌بست سیاسی در آمریکا

● سنای آمریکا قصد دارد با هدف حل‌وفصل اختلاف کنگره و رئیس‌جمهوری این کشور در موضوع بودجه وارد عمل شود. از همین رو سنای آمریکا دو طرح در این زمینه را امروز به رأی می‌گذارد. تصمیم برای این رأی‌گیری در حالی اتخاذ شده که هنوز پافشاری دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا برای دریافت بودجه ساخت دیوار در مرز این کشور و مکزیک به جایی نرسیده است. میچ مک‌کانل، سناتور جمهوری‌خواه که رهبری اکثریت را در این نهاد بر عهده دارد، با اعلام این خبر گفت: پنجشنبه طرح دموکرات‌ها برای حل‌وفصل این مشکل به رأی گذاشته می‌شود. او که پیش‌تر اعلام کرده بود به لایحه بودجه‌ای که رئیس‌جمهور رد کند رأی نخواهد داد، اکنون در تلاش برای مهیاکردن زمینه‌های لازم برای به‌سرانجام‌رسیدن این رأی‌گیری است. طرح نخست پیشنهادی شامل درخواست ۵.۷ میلیارددلاری دولت ترامپ برای احداث دیوار مرزی نیز خواهد بود. طرح دوم نیز شامل اتخاذ تدابیری برای تأمین منابع مالی مورد نیاز دولت تا اوایل فوریه است. بعید به نظر می‌رسد که با توجه به مخالفت قاطع دموکرات‌ها، طرح نخست رأی بیاورد. این طرح برای تصویب نهایی نیاز به ۶۰ رأی موافق از صد سناتور آمریکایی دارد. ترامپ هفته گذشته پیشنهاد داده بود که حاضر است در ازای موافقت نمایندگان با اختصاص منابع مالی لازم برای ساخت دیوار مرزی، از مهاجران غیرقانونی به‌طور موقت حمایت‌های لازم را به عمل آورد. این پیشنهاد ترامپ بلافاصله با مخالفت دموکرات‌ها روبه‌رو شد. هم‌زمان اعلام شد که دونالد ترامپ قصد دارد ۲۹ ژانویه از ساختمان کنگره سخنرانی سالانه خود را ایراد کند اما نانسی پلوسی، رئیس مجلس نمایندگان از او خواسته است که این سخنرانی را به تعویق بیندازد.

اردوغان و پوتین در مسکو دیدار کردند

رؤیای مشترک دو امپراتور

رؤسای جمهور روسیه و ترکیه روز گذشته برای مذاکره درباره مناطق کردنشین سوریه و نقشه راه آنکارا برای حل این چالش، با هم دیدار کردند. مناطق کردنشین سوریه تحت حمایت آمریکا قرار دارند و واشنگتن و آنکارا بر سر سرنوشت این مناطق پس از خروج نظامیان آمریکایی از سوریه و خواسته آمریکا مبنی‌بر توقف حملات ترکیه به مواضع کردها، اختلاف‌های گسترده‌ای دارند. موضوع دیگری که در مذکرات ولادیمیر پوتین و رجب طیب اردوغان مطرح شد، درگیری‌های اخیر اسرائیل و ایران در داخل سوریه بود. رابطه پوتین و اردوغان در سال‌های اخیر نزدیک‌تر و گرم‌تر شده و روسیه توانسته در موضوع سوریه، ترکیه را تا حد زیادی از جبهه ایالات متحده به جبهه خود جلب کند، همچنین قرارداد خرید سامانه موشکی اس-۴۰۰ هم بر تیرگی رابطه واشنگتن و آنکارا افزوده و کاخ سفید به ترکیه هشدار داده است که اگر قصد ادامه خرید تجهیزات نظامی با تکنولوژی جدید از واشنگتن را دارد، باید قرارداد خرید اس-۴۰۰ از روسیه را لغو کند. اردوغان و پوتین در سال‌های اخیر بارها با هم دیدار کرده‌اند و نه تنها بر سر موضوع سوریه بلکه در دیگر چالش‌های بین‌المللی نیز مواضع خود را به هم نزدیک کرده‌اند.

رجب طیب اردوغان و ولادیمیر پوتین که روز گذشته اولین دیدار خود در سال ۲۰۱۹ را برگزار کردند، در یک سال اخیر هفت دیدار داشتند و حداقل ۱۸ بار نیز درباره موضوعات مختلف به صورت تلفنی مذاکره کرده‌اند. دیدارهای اردوغان و پوتین با دیدارهایشان در حاشیه نشست‌های مهم بین‌المللی متفاوت بود. در این دیدارها تصمیم‌های مشترک دوجانبه در حوزه انرژی، اقتصاد و بحران سوریه از سوی این دو رئیس‌جمهور اتخاذ شد که از جمله آنها می‌توان به قرارداد انتقال گاز طبیعی به اروپا از طریق ترکیه و نیز ایجاد آتش‌بس و منطقه عاری از سلاح در ادلب سوریه اشاره کرد.

با وجود بهبود رابطه ترکیه و روسیه در سال‌های اخیر و شباهت‌های تاریخی متعدد، دو کشور تضاد منافع زیادی با هم دارند. اما پوتین و اردوغان توانستند با وجود تضاد منافع رابطه‌ای تقریبا با ثبات را پیش ببرند. ترکیه و روسیه تا سال‌های پایانی دهه ۹۰ میلادی بر سر موضوع کردها اختلاف‌های اساسی داشتند، اما با حضور پوتین و اردوغان در رأس قدرت در روسیه و ترکیه، رابطه دو کشور از رقابت به همکاری تغییر کرد.

در نزدیک به دو دهه اخیر پوتین و اردوغان رابطه مسکو و آنکارا را به شیوه‌ای منحصربه‌فرد پیش برده‌اند. سال ۲۰۱۰ با ابتکار آنها، شورای‌عالی همکاری با حضور وزرای کابینه دولت‌های روسیه و ترکیه تشکیل شد تا روابط دو جانبه را بیش از گذشته نهادینه کنند. با وجود اختلاف‌های اساسی در رویکرد این دو کشور در سال‌های گذشته که عمده‌ترین آن، تمرکز ترکیه بر بهبود رابطه با غرب و توجه پوتین به مقابله با ایالات متحده و ناتو بود، پوتین و اردوغان اجازه ندادند اختلاف نظرهای سیاسی و منطقه‌ای مانعی جدی برای گسترش همکاری‌های آنها در زمینه‌های سیاسی و اقتصادی شود.

بزرگ‌ترین بحرانی که در دهه‌های اخیر رابطه مسکو و آنکارا را متشنج کرد، ساقط‌شدن جنگنده روسی از سوی نیروی هوایی ترکیه بود که حدود ۹ ماه به طول انجامید و پس از عذرخواهی دولت ترکیه، نه تنها این چالش به سوی حل‌وفصل‌شدن پیش رفت، بلکه رابطه دو کشور بسیار نزدیک‌تر از قبل از این چالش شد. بحران ساقط‌شدن جنگنده روسی نشان داد که دو کشور تمایلی به قطع کامل روابطشان ندارند. پس از بهبود رابطه آنکارا و مسکو، تقریبا همه‌چیز مطابق آنچه پوتین می‌خواست پیش رفت. کسری تراز تجاری سالانه ترکیه حدود ۲۰ میلیارد دلار است و این کشور به‌شدت به گاز طبیعی روسیه وابسته است و مسکو توانسته با تأمین بخش عمده‌ای از گاز طبیعی مورد نیاز ترکیه، موقعیت خود در رابطه با ترکیه را بهبود ببخشد.

تحولات داخلی سوریه رابطه روسیه و ترکیه را بیش از پیش بهبود بخشید و همکاری دو کشور نزدیک‌تر شد.

درپی تشدید دخالت نظامی روسیه در اواخر سال ۲۰۱۵، ترکیه با رضایت روسیه توانست نخستین عملیات نظامی گسترده خارج از مرزهای خود را در خاک سوریه انجام دهد. عملیات سپر فرات در آگوست ۲۰۱۶ و نیز عملیات نظامی شاخه زیتون در عفرین از جمله مهم‌ترین عملیات‌های نظامی ترکیه بودند که با چراغ سبز مسکو انجام شد.

اردوغان در روند بهبود رابطه خود با پوتین عقب‌نشینی‌هایی هم انجام داد. پذیرش باقی‌ماندن بشار اسد در رأس قدرت در سوریه و حضور بلندمدت روسیه و ایران از جمله این عقب‌نشینی‌ها به‌شمار می‌آید. این چرخش‌ها در سیاست خارجی ترکیه باعث تنش‌هایی در رابطه آنکارا و متحدان غربی‌اش از جمله ایالات متحده شده است. این تنش درحال‌حاضر بیش از هر موضوعی بر سر کردهای مستقر در سوریه ایجاد شده است.

چراغ سبز روسیه به عملیات گسترده نظامی ترکیه علیه کردهای یگان‌های مدافع خلق (YPG) در شمال و شمال شرق سوریه از جمله در عفرین، روابط میان آنکارا و واشنگتن را بیش‌ازپیش متشنج کرد. همچنین اروپایی‌ها نیز انگیزه‌های واقعی ترکیه در حمله نظامی به خاک سوریه را مورد سؤال قرار دادند. بااین‌حال ترکیه خود را برای آغاز عملیات نظامی جدیدی در شرق سوریه آماده می‌کند و قصد دارد عملیاتی گسترده‌تر از عملیات‌های قبلی انجام دهد. اردوغان در این مسیر حتی حاضر است رابطه خود با ناتو را هم با تنش‌های بیشتری روبه‌رو کند. برنامه دولت ترکیه برای خرید سیستم دفاع موشکی اس-۴۰۰ روسیه را نیز باید در همین راستا و با درنظرگرفتن احتمال متشنج‌شدن رابطه ترکیه و ناتو تفسیر کرد.

تا قبل از بهبود رابطه ترکیه و روسیه و همکاری‌های گسترده میان پوتین و اردوغان، آنکارا قدرت مانوری برای انجام عملیات گسترده نظامی نداشت، اما همکاری با روسیه باعث شد تا ترکیه به قدرتی سخت در منطقه تبدیل شود. درحال‌حاضر نظامیان ترکیه در عفرین، ادلب و الباب در شمال غربی سوریه حضور داشته و قصد دارند نفوذ خود را تا شرق رود فرات و حتی شمال عراق که منطقه تحت کنترل اقلیم کردستان عراق است، گسترش دهند.

علاوه‌بر منافع مشترکی که دو کشور با وجود تضادهای سیاسی متعدد دارند، مسائل تاریخی و موقعیت جغرافیایی هم به گونه‌ای است که می‌تواند بر روند نزدیک‌ترشدن آنکارا و مسکو اثرگذار باشد. همکاری آنها برای ایجاد ثبات یا حتی بی‌ثبات‌کردن یک منطقه گسترده، از اوراسیا و قفقاز تا دریای سیاه بسیار مهم است. ترکیه و روسیه در دوران جنگ سرد نشانه‌هایی از اثرگذاری این همکاری دوجانبه را بروز دادند. در سال‌های اخیر اما جهت رابطه دو کشور در مسیر همکاری بلندمدت نه تنها در سوریه، بلکه در همه حوزه‌ها و چالش‌ها است. به این ترتیب، می‌توان گفت همکاری ترکیه و روسیه در مسائل منطقه‌ای فراتر از روابط تاکتیکی است.

بهار استبداد

رابرت کی‌گن

سال ۲۰۱۸ بهار مستبدان در جای‌جای جهان بود. شی جین‌پینگ به رهبری جمعی در چین پایان داد و با تبدیل خود به رئیس‌جمهوری دائمی، میخ آخر را بر تابوت اعتبار تحلیلگران آمریکایی امور چین زد که رفتار چین را پیش‌بینی می‌کردند (دهه‌هاست آنها آزادی چین را پیش‌بینی می‌کرده‌اند). در آسیا هم کیم‌جونگ اون، رهبر کره‌شمالی، به‌دلیل کیفیت بالا در مهار دیکتاتوری مورد ستایش دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری ایالات متحده قرار گرفت. دولت لهستان هم که دموکراتیک‌بودنش با شک و شبهه روبه‌رو است مورد علاقه ترامپ بود و همین‌طور ویکتور اوربن، نخست‌وزیر کوته‌بین مجارستان. در اسرائیل از اوربن حتی مثل یک قهرمان استقبال شد و «یائیر نتانیاهو»، پسر نخست‌وزیر اسرائیل، او را «بهترین رهبر اروپا» خواند. در نیکاراگوئه، دانیل اورتگا جایگاه خود را به‌عنوان یک «آناستیزو ساموسا»ی جدید محکم کرد، کسی که چهار دهه پیش به‌نام مردم او را سرنگون کرده بود. در ونزوئلا، نیکلاس مادورو موفق شد قدرت را ادامه دهد، با وجود اینکه او تنها دیکتاتوری در جهان است که ظاهرا دولت ترامپ دل خوشی از او ندارد. در خاورمیانه، بهترین تئاتر زمانی نمایان شد که رجب‌طیب اردوغان، رئیس‌جمهوری ترکیه که خود حکمرانی مستبد است، یک خودکامه دیگر، یعنی محمدبن‌سلمان، ولیعهد عربستان سعودی را ظاهرا به‌خاطر دستور یک قتل رسوا کرد. اوضاع محمدبن‌سلمان احتمالا خوب است، چراکه رسانه‌های حواس‌پرت ایالات‌متحده همین حالا قتل هولناک جمال خاشقجی را فراموش کرده‌اند. روزنامه‌ها و شبکه‌های تلویزیونی آمریکا حتی به‌ندرت اعمال وحشیانه عبدالفتاح السیسی، دیکتاتور نظامی مصر را پوشش می‌دهند، همان دیکتاتوری که به هرجایی از ایالات‌متحده می‌رود برای او فرش قرمز پهن می‌کنند. اقتدارگرایی در سال ۲۰۱۸ شکوفا شد چون وقتی واشنگتن سیاست به‌اصطلاح واقع‌گرایی تحرک جهانی را دنبال می‌کند، دیکتاتورها این‌طور تصور می‌کنند که آمریکا به آنها وابسته است. این همان راهبرد ریچارد نیسکون و هنری کیسینجر در اواخر دهه ۱۹۶۰ و اوایل ۱۹۷۰ بود. دکترین مشهور نیکسون که هدف آن کاهش تعهد خارجی ایالات متحده بود، همه تخم‌مرغ‌های واشنگتن را در سبد شاه ایران و پادشاهی عربستان سعودی قرار داد. در عربستان وهابیت فراگیری را ایجاد کرد که ۱۵ نفر از ۱۹ هواپیماربایی که در ۱۱ سپتامبر به ایالات متحده حمله کردند، از دل آن بیرون آمدند. امروز دانشگاهیانی که خواستار کاهش هزینه سیاست خارجی آمریکا هستند، این‌طور استدلال می‌کنند که واشنگتن باید «تنوع» را در جهان در نظر بگیرد، لابد ترکیب ظریفی از مستبدان و مستبدان آتی که باید با دموکراسی‌هایی کنار بیایند که تعدادشان هر روز کمتر می‌شود. همان‌طورکه گراهام آلیسون، استاد دانشگاه هاروارد می‌گوید، آمریکا باید خودش را با این واقعیت وفق دهد که «کشورهای دیگر دیدگاه‌های متضادی درباره حکومت‌داری دارند و به‌دنبال ایجاد نظم بین‌المللی مد نظر خود هستند که طبق قوانین خودشان است». باید به این استاد دانشگاه گفت نگران نباش. حواس آمریکا به این موضوع هست.

اقتدارگرایی در حال بازگشت است، چون خیلی‌ها در غرب مثل امپریالیست‌های نژادپرست اواخر قرن نوزده رفتار می‌کنند؛ آنها فکر می‌کنند که عرب‌ها و دیگرانی که فاقد سنت‌های به‌اصطلاح یهودی-مسیحی هستند، نمی‌توانند از پس دموکراسی برآیند. البته برای دهه‌ها آمریکایی‌ها فکر نمی‌کردند حتی کاتولیک‌ها هم برای دموکراسی مناسب باشند، چون ظاهرا از اقتدارگرایی دیکته‌شده پیروی می‌کردند؛ آن موقع آسیایی‌هایی بودند با ارزش‌های آسیایی‌شان و کسانی که به آن‌ها اجازه نمی‌دهند رهبرانشان را انتخاب کنند، چون آمریکا به انتخاب‌های آنها علاقه‌ای ندارد. بنابراین واشنگتن ترجیح می‌دهد یک مستبد بر آنها حکومت کند. همان‌طورکه ساموئل هانتینگتون و جین کیرکپاتریک در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ می‌گفتند؛ اول نظم، بعد آزادی. اقتدارگرایی همچنین به این دلیل در حال افزایش است که دیکتاتورها پول برای خرج‌کردن دارند. برخلاف رهبران دموکراتیک، آنها مجبور نیستند درباره اینکه این پول‌ها کجا خرج می‌شود، حساب پس دهند؛ بنابراین حتی کشورهای فقیر آفریقایی مثل زیمبابوه و مصر می‌توانند میلیون‌ها دلار برای استخدام لابی‌گران واشنگتن خرج کنند تا کارشان را پیش ببرند و از فشارهای کنگره جلوگیری کنند. درهمین‌حال، فرمانرواهای قدرتمند کشورهای نفت‌خیز حاشیه خلیج فارس عملا همین حالا واشنگتن را تحت سلطه خود داده‌اند و در کاخ‌هایشان برای قدرتمندان مراسم برگزار می‌کنند و بی‌هیچ زحمتی با مقامات رده‌بالا دیدار می‌کنند. شایعاتی به‌گوش می‌رسد درباره سودهایی که مقامات ارشد دولت ترامپ احتمالا از ولیعهد عربستان سعودی دریافت کرده‌اند. بالاخره پول‌های نقدی که از الیگارشی‌های سوریه و اوکراین به حساب‌های پل مانیفورت و دستیارانش واریز شده دیگر عیان شده، همچنین پول‌هایی که به حساب شرکت‌های حقوقی واریز شده دیگر بر کسی پوشیده نیست. پس از پایان جنگ سرد، آمریکایی‌ها و اروپایی‌ها فکر می‌کردند می‌توانند بنشینند و از مسیر رو به جهان پساتاریخی لذت ببرند. اکنون مشخص شده که اگر خواهان نجات دموکراسی هستیم، باید مدام به مبارزه ادامه دهیم. کشمکش دوباره بازگشته است.

*منبع: فارن‌پالسی

رویداد

تهدید سوریه برای بمباران فرودگاه تل‌آویو

● بشار جعفری، نماینده دائم سوریه در شورای امنیت تهدید کرد که درصورتی‌که شورای امنیت تدابیر لازم برای توقف تجاوزهای مکرر اسرائیل به خاک سوریه را لحاظ نکند، کشورش نیز از حق قانونی‌اش در دفاع از خود استفاده می‌کند، واکنش به تجاوز اسرائیل علیه فرودگاه بین‌المللی دمشق مقابله‌به‌مثل و بمباران فرودگاه تل‌آویو خواهد بود.

استعفای معاون پمپئو در امور اروپا

● معاون وزیر خارجه آمریکا در امور اروپا و از دیپلمات‌های ارشد این کشور از سمتش استعفا داد. به گزارش ایسنا، این خبر در حالی از سوی وس میچل ۴۱ ساله اعلام شد که تنش میان آمریکا و اتحادیه اروپا به‌دلیل برخی اقدامات دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، در سطح بالایی قرار دارد.

تظاهرات اپوزیسیون ونزوئلا علیه مادورو

● مردم ونزوئلا روز گذشته در یک راهپیمایی اعتراضی علیه رئیس‌جمهوری خود به خیابان‌ها آمدند که طبق گزارش‌ها چهار نفر کشته شدند. اپوزیسیون ونزوئلا امیدوارند تغییراتی در دولت نیکولاس مادورو، رئیس‌جمهوری ونزوئلا، ایجاد کنند.

بازداشت به اتهام توطئه علیه مسلمانان در نیویورک

● سه مرد و یک پسر نوجوان به اتهام توطئه علیه جامعه کوچک مسلمانان ساکن ایالت نیویورک دستگیر شده‌اند. از جمله اتهام‌های آنها داشتن بمب‌های دست‌ساز و برنامه‌ریزی برای حمله به جامعه اسلامبرگ است، مرکزی که یک روحانی پاکستانی در دهه ۱۹۸۰ ایجاد کرده بود.

بازگشت بانوی آهنین اوکراین به سیاست

● سه‌شنبه، حزب «سرزمین پدری» کاندیداتوری یولیا تیموشنکو، نخست‌وزیر پیشین اوکراین را برای انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۱۹ این کشور تأیید کرد.